

E&S A 09D. Tentamen i Elektriska kretsar och signaler del A för D2, kurskod EMI 190, Inst.f.elektromagnetik, fredagen den 20/8 1999 kl 8.45-12.45, lokal mg

Tillåtna hjälpmedel Tabeller (t.ex Physics Handbook, Tefyma, Beta)
Kurshäftet "Lilla uppslagsboken", valfri kalkylator (ej dator), Egna handskrivna anteckningar på ett dubbelsidigt A4-blad

Förfrågningar: tel ankn 1581 Eva Palmberg

Lösningar: anslås efter tentans slut på D:s anslagstavla

Resultatet anslås senast den 25/8 på samma ställe

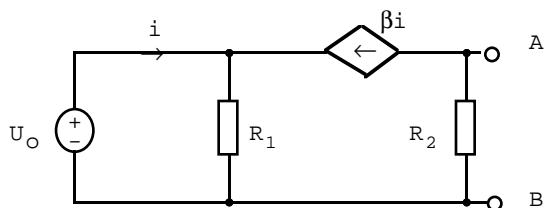
Granskning sker på måndag 30/8 kl 12-13 i rum 6207 (ingång vid EC-salen) eller enl. överenskommelse på tel.

Kom ihåg! Tydliga figurer, Referensriktningar, Dimensionskontroll, Motiveringar

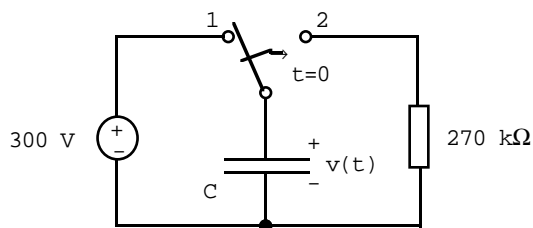
Betygsgränser 3:a ≥ 7 p, 4:a ≥ 11 p, 5:a $\geq 14,5$ p. Max 3p/uppgift.

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -

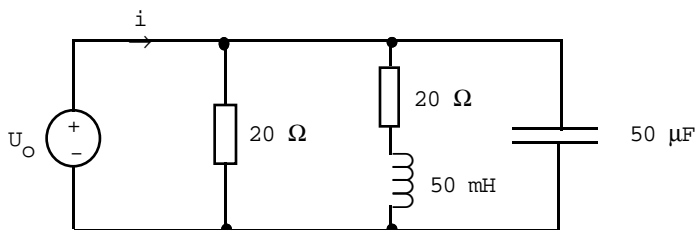
1. Bestäm en ekvivalent tvåpol, Thevenin eller Norton, till klämmorna AB i figuren nedan! i får ej finnas med i svaret!

2. I kretsen nedan råder stationärtillstånd vid $t=0$, när brytaren kopplas över från position 1 till 2. Bestäm kapacitansen C så att $v(t) = 189$ V vid $t = 0,25$ s!

3. $U_0(t) = 200 \cos(100\pi t)$ V. Beräkna effektivvärdet I_e av strömmen i !

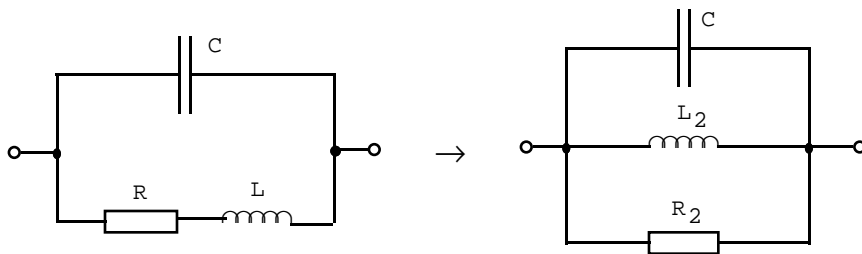

4. Bestäm R , L och C i resonanskretsen i fig.1, så att resonansvinkelfrekvensen $\omega_0 = 10^6$ rad/s, bandbredden $B = \omega_0/Q = 10^4$ rad/s och kretsens impedans vid resonans $Z = 10^4 \Omega$!

Ledning: Kretsen i fig.1 kan ersättas med den ekvivalenta kretsen i fig.2.

Beräkna först R_2 , L_2 och C utgående från önskat ω_0, B och Z_{res} !

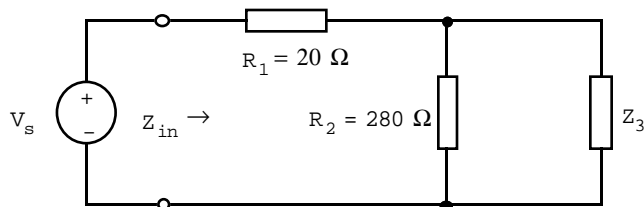
För kretsen i fig.2 gäller $Q_{parallel} = R_2/\omega_0 L_2$. Bestäm därefter R och L ! OBS! $\omega_0 L \gg R$.

Figur 1

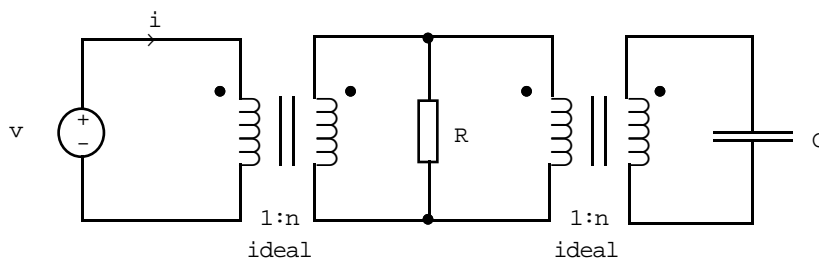
Figur 2

5. Generatoren avger medeleffekten $P = 60W$ vid effektfaktorn $\cos\phi=0,6$ (induktiv fasförskjutning). Generatorspänningens effektivvärde $V_{s,rms} = 100$ V. Bestäm impedansen Z_3 !

Ledning: Beräkna först Z_{in} med hjälp av kända storheter vid generatoren. Beräkna sedan Z_3 ur Z_{in} .

6. Två likadana ideala transformatorer är kopplade som figuren visar. Beräkna $i(t)$, om $v(t) = V_0 \cos\omega t$!

Ledning: Transformera belastningarna successivt till generatorsidan!

Lösningen till tentamen i Elektriska Kretsar

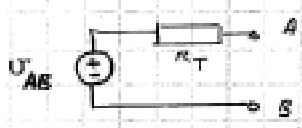
och signaler del A för D2 den 20/8 1999 E2SA 09D

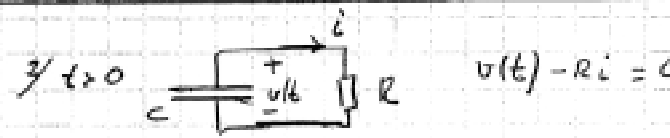
1/ Tounging: $u_{AB} = -\beta i R_2$ (1)
 $u_0 = (1+\beta)i R_1$ (2)
 $\Rightarrow i = \frac{u_0}{(1+\beta)R_1} \Rightarrow u_{AB} = -\frac{\beta R_2}{(1+\beta)R_1} u_0$

2/ Kortslut AB $i_{sc} = -\beta i$ (3)

$u_0 = (1+\beta)i R_1$ (4) $\Rightarrow i_{sc} = -\frac{\beta u_0}{(1+\beta)R_1} \Rightarrow R_T = \frac{u_{AB}}{i_{sc}} = \dots = \underline{\underline{R_2}}$

2/ 1) $t=0$ $u(0) = 300$ V.

för kondensatorn gäller

$i(t) = -C \frac{du}{dt}$ (5) ins i (4) $\Rightarrow \frac{du}{dt} + \frac{1}{RC} u = 0$ med lösning

$u(t) = u(0) e^{-t/RC}$ (6); $t=0,25$ $u(0,25) = 189$ ins i (2)

$189 = 300 e^{-0,25/RC} \Rightarrow RC = 0,541 \Rightarrow \underline{\underline{C = 2,0 \cdot 10^{-6} \text{ F}}}$

3/ Teckna admittanster från generatormott

$Y = \frac{1}{20} + \frac{1}{20 + j100 \cdot 50 \cdot 10^{-6}} + j100 \cdot 50 \cdot 10^{-6} = (8,092 - j0,852) \cdot 10^{-2} = 0,08137 e^{j6,05^\circ}$

$i = u_0 Y = 200 \cdot 0,08137 e^{j6,05^\circ} = 16,27 e^{-j6,05^\circ}$ 16,27 toppvärd

$i_{eff} = \frac{16,27}{\sqrt{2}} = \underline{\underline{11,5 \text{ A}}}$

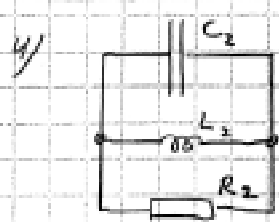

Fig 2

För Fig 2: $Z_{in} = \frac{R_2}{1} = 10^4 \Omega$ (1) $\omega_0^2 = \frac{1}{LC} = 10^{12} \text{ s}^{-2}$

$B = \frac{\omega_0}{Q} \Rightarrow Q = \frac{\omega_0}{B} = \frac{10^6}{10^4} = 100$

$Q_p = \frac{R_2}{\omega_0 L_2} = 100$ (3) (2, 3) $\Rightarrow \underline{\underline{L_2 = 10^{-4}}}$, $\underline{\underline{C_2 = 10^{-4}}}$

Fig 1 o 2 samma admittanster:

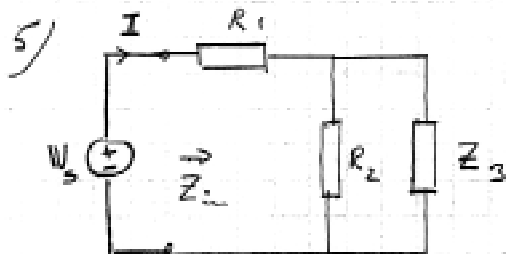
$Y = \frac{1}{R} + j\omega C = \frac{1}{10^4} + j\omega C$ (4)

4) jeds Förläng med konjugatuttryck i (V)

$$Y = \frac{R - j\omega_0 L}{R^2 + \omega_0^2 L^2} + j\omega_0 C = \frac{1}{R_2} - j\frac{1}{\omega_0 L_2} + j\omega_0 C_2 \quad \text{dela upp i Re, Im}$$

$$\Rightarrow R_2 = \frac{R^2 + \omega_0^2 L^2}{R} = \frac{\omega_0^2 L^2}{R} ; \quad L_2 = \frac{R^2 + \omega_0^2 L^2}{\omega_0^2 L} \approx L ; \quad C_2 = C$$

$$\Rightarrow \underline{C = 10^{-8} \text{ F}} ; \quad \underline{L = 10^{-4} \text{ H}} ; \quad \underline{R = \frac{\omega_0^2 L^2}{R_2} = 1 \Omega}$$

Effekt från V_s : $P_m = \frac{1}{2} V_s I \cos \varphi$;

$$60 = \frac{1}{2} 100\sqrt{2} I \cdot 0,6 \Rightarrow I = \sqrt{2} \text{ (toppen)}$$

tarvatt $I = I e^{j0^\circ}$

$$\Rightarrow V_s = 100\sqrt{2} e^{j\varphi}$$

$$\cos \varphi = 0,6 \Rightarrow \varphi = 53,13^\circ$$

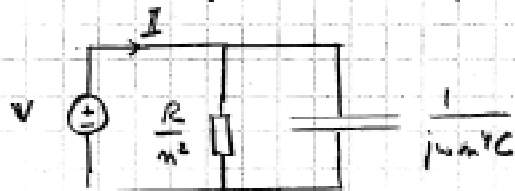
(induktiv p.m. för skjuvt min)

$$Z_{in} = \frac{V_s}{I} = \frac{100\sqrt{2} e^{j53,13^\circ}}{\sqrt{2}} = 60 + j80 \Omega$$

$$\text{Men för } Z_{in} = R_1 + (R_2 \parallel Z_3) = 60 + j80 \Rightarrow R_2 \parallel Z_3 = 40 + j80$$

$$\frac{1}{R_2} + \frac{1}{Z_3} = \frac{1}{40 + j80} = \frac{40 - j80}{40^2 + 80^2} = 0,005 - j0,01 \Rightarrow \underline{Z_3 = 14,0 + j53,0 \Omega}$$

6) Transformator till generator sidan!

$$I = \frac{V}{R/n^2} + Vj\omega n^2 C =$$

$$= V_0 \left(\frac{n^2}{R} + j n^4 \omega C \right) = |I| e^{j\angle I}$$

$$|I| = V_0 \sqrt{\frac{n^4}{R^2} + n^8 \omega^2 C^2} = n^2 V_0 \sqrt{\frac{1}{R^2} + n^4 \omega^2 C^2}$$

$$\angle I = \arctan\left(\frac{n^4 \omega C}{n^2/R}\right) = \arctan(n^2 \omega R C)$$

$$\Rightarrow \underline{i(t) = \frac{n^2 V_0}{R} \sqrt{1 + n^4 \omega^2 R^2 C^2} \cos[\omega t + \arctan(n^2 \omega R C)]}$$